

'Oud Woudenberg' is een uitgave van Stichting Oud Woudenberg voor donateurs. De Stichting is opgericht op 15 december 1955 en heeft als doelen:

1. *Het verzamelen en tentoonstellen van voorwerpen van oudheidkundige aard,*
2. *Het verhogen van de kennis van de geschiedenis,*
3. *Het naspeuren van de zeden en gewoonten in heden en verleden, betrekking hebbend op of gevonden in de gemeente Woudenberg en omgeving.*

Bestuur: J. de Kruijff, voorzitter
O.G.A. Honders, secretaris
H. Schouten, penningmeester
J. van Egdom, W. de Greef, P.D. de Kruijff, M. de Man,
A. Robbertsen-Moesbergen, C.Ph. Roodnat, leden

Telefoon: (033) 286 36 49 (secretaris)
(033) 286 33 99 (oudheidkamer, tijdens openstelling)

E-mail: mail@oudwoudenberg.nl

Website: www.oudwoudenberg.nl

Postadres: Postbus 2, 3930 EA Woudenberg

Oudheidkamer met tentoonstellingen, bibliotheek en fotocollectie:

Adres: Schoolstraat 2A, Woudenberg

Geopend: -maandag tussen 14.00 - 15.30 uur
-tweede vrijdag van de maand tussen 19.00-20.30 uur
-groepen op afspraak

Donatie: vanaf € 12,50 per jaar, waarvoor u een acceptgiro ontvangt

Giften: zijn welkom op rekening 3724.34.401

Legaten: bij testament zullen met erkentelijkheid worden geaccepteerd

De Stichting is erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Voor particulieren zijn donatie en giften fiscaal aftrekbaar. Legaten zijn voor de Stichting vrij van successierecht.

Redactie: P.D. de Kruijff
H.G. Moesbergen
W. de Greef, eindredactie en vormgeving

Oplage: 875

Verschijsning: 4x per jaar of 3x per jaar + 1x De Klapperman (=themanummer)

Druk: Woudenbergse Drukkerij BV, Woudenberg

ISSN: 1571-456X

Inhoud

1. Woord vooraf	2
2. In memoriam K.C. van Lunteren	3
3. Over huize De Boom en het koetshuis	4
4. Koninklijke onderscheiding voor Piet de Kruif	26
5. Jaarlijkse uitstapje naar Schoonhoven en Oudewater	27
6. Grebbelinie rijksmonument	29
7. St. Oud Woudenberg verhuist naar cultuurhuis	31
8. Nieuw boek: <i>Ferme jongens, stoere knapen</i>	36

1. Woord vooraf

U hebt voor u het tweede nummer van 'Oud Woudenberg' van dit jaar.

Eerst wordt stilgestaan bij het overlijden van ons erelid de heer K.C. van Lunteren op 30 april jl.

Hierna volgt het hoofdartikel: *Over huize De Boom en het koetshuis.*

Schrijver Wim Schipper gaat in op het ontstaan van het landgoed en de bouw van huize De Boom rond 1880 door A.J. de Beaufort.

Hierna komen de betekenis van de naam, en de verdere aanleg en beheer aan de orde en vertelt hij meer over de bewoners.

Juffrouw Annie de Beaufort is in 1929 de enige erfgenaam. In 1948 brengt zij het landgoed onder in een stichting.

Het tweede deel van het artikel gaat over het koetshuis.

Daarna was het in gebruik als garage en timmermanswerkplaats. Tegenwoordig is het een kerkelijk centrum. Aan deze laatste bestemming wordt relatief veel aandacht besteed. Uit onderzoek bleek namelijk dat de geloofsgemeenschap die het koetshuis gebruikt, uniek is in Nederland.

Vervolgens kunt u lezen dat oud-voorzitter Piet de Kruif een koninklijke onderscheiding kreeg, onder andere voor zijn vele vrijwilligerswerk voor onze Stichting.

Het jaarlijkse uitstapje gaat naar Schoonhoven en Oudewater. Gaat u ook mee?

De Grebbelinie is bevorderd tot rijksmonument. De ontwikkelingen worden voor u op een rijtje gezet.

Stichting Oud Woudenberg en haar Oudheidkamer verhuizen naar het nieuwe Cultuurhuis aan de Dorpsstraat in het voorjaar van 2012.

Voorzitter Johan de Kruijff informeert u hier uitgebreid over.

Tenslotte wordt de verschijning aangekondigd van een nieuw boek onder de titel: *Ferme jongens, stoere knapen.*

Wim de Greef, eindredacteur

2. In memoriam K.C. van Lunteren

Karel van Lunteren zoals velen hem kenden. (foto OW 33554, ca. 1985)

Op donderdag 5 mei namen wij afscheid van ons erelid Karel van Lunteren. Na een afscheidsdienst in de aula werd hij bijgezet in het familiegraf op de begraafplaats aan de Henschoterlaan te Woudenberg.

Hij overleed op Koninginnedag en werd ter aarde besteld op Bevrijdingsdag.

Twee dagen die voor Karel een bijzondere betekenis hadden, gezien zijn liefde voor het Koninklijk Huis en de vaderlandse geschiedenis.

Niet alleen tijdens de periode dat hij bestuurslid van de Stichting Oud Woudenberg was, namelijk van 1980 tot 1989, maar ook daarvoor en erna, heeft hij veel voor Oud Woudenberg en de Woudenbergse samenleving mogen betekenen. Altijd heeft Karel zich bij de geschiedenis betrokken gevoeld, wat zich manifesteerde in exposities, het schrijven van het boek 'De Dorpskerk', het oprichten van de Buurtvereniging Kerkenwijk, lid en later het voorzitterschap van de Sint Anna Broederschap, het aanleggen van een privéverzameling militaire uniformen en onderscheidingstekens en vele andere zaken. Zo was hij mede-initiatiefnemer van het eerste onderkomen van de Oudheidkamer op de zolder van het gemeentehuis.

Karel was een prettig mens in de omgang die velen voor zich kon inwinnen en ook ingang vond op alle niveaus in de samenleving. Het erelidmaatschap was dan ook welverdiend, evenals de Koninklijke onderscheiding bij Bijzondere Gelegenheid, die hem in 2010 werd verleend.

Hoewel hij in onze gedachten verder zal voortleven, zullen wij Karel node missen. Wij wensen zijn vrouw Wipkje en verdere familie steun en sterkte toe in het dragen en verwerken van dit verlies.

Ody Honders, secretaris

3. Over huize De Boom en het koetshuis

Inleiding

Veel mensen uit onze omgeving weten huize De Boom wel te vinden maar haar geschiedenis is voor de meesten in nevelen gehuld. Met dit artikel hoop ik daar verandering in brengen.

Naast een algemeen verhaal over landgoed De Boom en de bewoners van het huis, wordt verder de nadruk gelegd op de functieverandering van het koetshuis in de loop der tijden.

Huize de Boom ligt aan de Arnhemseweg te Leusden. Het voormalige koetshuis staat daar tegenover aan de zuidkant van de Arnhemseweg op Woudenbergse bodem.

Huize De Boom in de sneeuw op 18 december 2010. (foto W. de Greef)

Landgoed De Boom

Na het overlijden in 1866 van Arnoud Jan de Beaufort, onder andere eigenaar van het landgoed Den Treek, werd zijn bezit verdeeld over zijn vier zonen. Dit waren Willem Hendrik (Den Treek), Johannes Bernadus (Henschoten), Joachim Ferdinand (Molenbosch) en Arnoud Jan jr. Arnoud Jan erfde drie boerderijen met grond, namelijk De Boom, 't Hek en Middelbroek en hoogstwaarschijnlijk een grote buidel met geld. Hiermee werd voornamelijk tussen 1880 en 1900 veel landbouwgrond, bos en bijbehorende boerderijen aangekocht.

Veel zelfstandige boeren konden tijdens de landbouwcrisis (1880-1895) het hoofd niet meer boven water houden en verkochten hun bedrijf aan De Beaufort maar mochten wel als pachter aanblijven, zo sneed het mes aan twee kanten. Op deze wijze kwam er in vrij korte tijd een groot landgoed tot stand.

Op enkele boerderijen werd een zetbaas aangesteld onder andere op boerderij De Boom, tegenwoordig zouden we bedrijfsleider zeggen, die in loondienst was bij De Beaufort. De kinderen van de zetbazen werden later vaak pachter op dezelfde boerderij.

Ook werd een voorbeeldboerderij gesticht genaamd Steenbeek, waar nieuwe bedrijfsmethoden werden uitgetoetst.

Onder een landgoed wordt verstaan: een aaneengesloten ruimtelijke en economische eenheid, die vanuit één centraal punt wordt beheerd.

Een landgoed omvat zowel economische functies zoals land- en bosbouw als een recreatiefunctie. De kern van een landgoed bestaat meestal uit een kasteel of landhuis omgeven door een park.

De landgoederen die tegenwoordig overal in de Gelderse Vallei worden gebouwd zijn zogenaamde fiscale landgoederen en hebben niets gemeen met bovenstaande beschrijving.

Als middelpunt van het landgoed liet Arnoud Jan tussen 1879-1882 een huis bouwen van twee verdiepingen in neoclassicistische stijl naar het voorbeeld van huize De Voorn in de Meern. De architect was de 21-jarige A. Pothoven. Het park rond Huize De Boom werd ontworpen door een telg uit het beroemde tuinarchitecten- en boomchirurgengeslacht Copijn. Tijdens de aanleg had men erg veel last van de lage ligging van het perceel en er moesten veel afvoersloten gegraven worden om de grond te ontwateren.

Herkomst van de naam De Boom

Over de herkomst van de naam De Boom zijn de meningen verdeeld. De eerste verklaring is dat het landgoed en het huis vernoemd zijn naar een zeer dikke oude wilg (foto rechts) met ingegroeide populier bij de toegangsbrug. Aan deze boom plakten men allerlei aankondigen aan zoals houtverkoop en dergelijke. Standaard stond dan rechtsonder "zegt het voort".

Juffrouw Annie heeft echter wel eens verteld dat haar vader gewoon geen andere naam aan het huis kon geven. Anderen zijn van mening dat het huis is vernoemd naar de boerderij De Boom aan de overkant (zuidzijde) van de Arnhemseweg.

De bomen worden geveld door v.l.n.r. Evert Kamerbeek, de broers Van Dunsbergen en Bart van Asselt in 1938/'39.

(foto's collectie OW 31489 en 31490)

Verdere aanleg en beheer van het landgoed

Ook aan de bossen werd veel aandacht besteed waarbij het beoefenen van de jacht één van de uitgangspunten was.

Voorts waren de eikenhakhoutbossen belangrijk.

Deze bossen werden om de zeven jaar gekapt en de takken werden ontdaan van de schors dat naar een zogenaamde “runmolen” werd vervoerd waar het fijn gemalen werd. Deze “run” was bestemd voor de leerlooierijen in de Brabantse regio de Langstraat. De “runmolen” stond op het huidige plein de Zonnehof in Amersfoort.

De takkenbossen werden verkocht aan bakkerijen om hun ovens te stoken.

Veel esenhout ging richting Spakenburg voor het maken van fuikstokken en diende ook als boerengeriefhout want de bossen moesten natuurlijk wel geld opbrengen.

In 1928 werd de zogenaamde Natuurschoonwet van kracht en deze wet had tot doel het in standhouden van de bossen en natuurgebieden op landgoederen. De landgoedeigenaren kregen dan reductie op de vermogensbelasting. Na de Tweede Wereld Oorlog maakte men daar zeer veel gebruik van omdat de exploitatiekosten van de landgoederen erg hard waren gestegen.

Ook landgoed De Boom viel onder deze regeling. Hierdoor werd de vrijheid van de eigenaren in het beheer wel beknot want dat moest natuurlijk gebeuren zoals deze wet dat voorschreef.

Dit hield vaak in dat er maar mondjesmaat gekapt mocht worden en het landgoed gedeeltelijk opengesteld moest worden voor het publiek door uitgifte van wandelkaarten.

Op de lange duur bleek deze wet echter toch geen waarborg te zijn voor het in standhouden van de bossen en natuurgebieden op deze landgoederen.

In 1967 werd deze wet dan ook vervangen door een subsidieregeling waardoor de eigenaren in staat werden gesteld de bossen en andere natuurgebieden voor het nageslacht te behouden.

Bewoners van Huize De Boom

Arnoud Jan de Beaufort was een telg uit het bekende geslacht De Beaufort. Na zijn rechtenstudie werd hij burgemeester van Leusden en Stoutenburg van 1892-1913, daarnaast beheerde hij het landgoed zoveel mogelijk zelf. In 1879 trouwde hij met de niet onbemiddelde baronesse Maria Louise Anna Josine Charlotte van Hardenbroek (foto rechts). Haar vader was ook burgemeester van Leusden geweest en deze adellijke familie woonde toen in het landhuis de Heiligenberg.

In 1880 werd hun dochter geboren en zij werd vernoemd naar haar grootmoeder van vaderskant Anna Aleida

Stoop. Vier jaar later werd nog een zoon geboren met de doopnamen Ernest Louis, die van zijn geboorte af lichamelijk gehandicapt was en die nooit alleen zou kunnen lopen. Bij velen bekend als "de jongeheer van de Boom".

Arnoud Jan de Beaufort (1855-1929) stichter van huize De Boom met zijn twee kinderen Ernest Louis en (1884-1929) Anna Aleida (1880-1975) rond 1890.

(foto's in beeldbank archief Eemland)

Arnoud Jan was ook een sociaal bewogen man. Hij steunde zijn broer Johannes Bernardus, burgemeester van Woudenberg, door in 1897 aandelen te kopen om de oprichting van roomboterfabriek "De Vooruitgang" in Woudenberg mogelijk te maken endoor zitting te nemen in de Raad van Commissarissen. Juffrouw Annie zou haar vader na diens overlijden opvolgen als lid van deze Raad. Hij was o.a. ook beschermheer van muziekvereniging Lisiduna te Leusden.

Over de jeugd van de twee kinderen is niet zoveel bekend maar zij groeiden op in een toch wel elitaire, weelderige en besloten gemeenschap en werden omringd door een grote staf huishoudelijk personeel. Beide kinderen gingen niet naar school in het dorp maar kregen privéles van de heer W. Derksen, die later carrière zou maken en uiteindelijk rentmeester van het landgoed werd.

Juffrouw Annie zoals de dochter des huizes zich liet noemen had achter het huis wel een privé zwembad dat gevoed werd door een artesische bron (nortonput). Het water zal wel koud geweest zijn want de temperatuur van water uit een nortonput is meestal niet veel hoger dan 11° Celsius. Het zwembad bestaat nog steeds maar is erg overwoekerd.

Als jong meisje ging ze met haar ouders mee op vakantie naar o.a. Parijs, Oostenrijk en Engeland en hield daarover een dagboek bij.

Juffrouw Annie de Beaufort als jonge dame. (foto beeldbank archief Eemland)

Op twintigjarige leeftijd begon juffrouw Annie met behulp van haar ouders een zondagschool in de buurtschap Asschat bij Leusden in de timmermanswerkplaats van de familie Schreuder.

In 1903 liet haar vader een stenen school bouwen, die veel meer mogelijkheden bood (zie afbeelding onder).

De eerste steen werd gelegd door Aalt Bakker, molenaar van de Zandbrinker molen, op 16 september 1903.

*Zondagschool en
naaischool te Asschat.
(pentekening door
W.M.E. ter Horst - van
de Rotte, HKL A4946)*

*Beneden een volle
naaiklas.
(foto HKL A2557)*

Juffrouw Annie werkte met voor die tijd moderne onderwijsmiddelen zoals de toverlantaarn. Naast een zondagschool bood de ruimte ook plaats aan een naaischool.

Zij heeft dit werk met behulp van een aantal vrijwilligers tot 1937 gedaan en moest er toen om gezondheidsredenen mee stoppen, zij werd in Asschat en Leusden op handen gedragen.

Juffrouw Annie was ook politiek actief. In die tijd waren er in Leusden maar twee politieke partijen een rooms-katholieke en een protestante. Hoewel ze in 1927 op een onverkiesbare plaats stond op de protestante lijst werd zij met voorkeurstemmen in de gemeenteraad gekozen en heeft tot na de Tweede Wereld Oorlog aaneengesloten in de raad gezeten.

Ernest Louis had veel liefhebberij in het fokken van fazanten, die dan later werden uitgezet voor de jacht die op het landgoed op gezette tijden gehouden werd. Omdat Ernest Louis gehandicapt was, liet hij zich tijdens de jacht rondrijden in een zogenaamde "Utrechtse Tentwagen". Later is er speciaal voor hem het "Jachthuis" gebouwd waar hij met zijn vrienden na de jacht een borrel kon drinken. Een jachtopziener uit de familie der "Kamerbeken" zorgde er wel voor dat de wildstand op peil werd gehouden.

In 1926 overleed Anna van Hardenbroek op zeventigjarige leeftijd. Drie jaar later zou het gezin helemaal gedecimeerd worden doordat binnen zes weken Ernest Louis en Arnoud Jan de Beaufort overleden. Juffrouw Annie heeft wel eens tegen de administrateur Gerrit Wanner verteld dat haar vader zich de dood van zijn zoon zo aantrok dat zijn gezondheid daar ernstig onder te lijden heeft gehad.

Zo werd Juffrouw Annie op 49-jarige leeftijd eigenaresse van het landgoed De Boom.

Herbezinning

Na de dood van haar ouders en broer brak een nieuwe fase in haar leven aan omdat zij er nu alleen voor stond. Aanvankelijk was het een tijd van bezinning: hoe nu verder. Zij besloot uiteindelijk dat Huize De boom opengesteld zou worden voor diaconessen (protestante verpleegsters), die overwerkt waren en op Huize de Boom konden herstellen. Huize de Boom werd dus eigenlijk een herstellingsoord. Alles pro Deo. De eerste diaconessen werden op 13 maart 1930 verwelkomd. In de zestiger jaren werden ook andere verpleegsters en oudgedienden uit ziekenhuizen toegelaten. Er werd een vaste diacones aangesteld, die als gastvrouw optrad.

Diacones op het tuinpad aan de oostzijde van huize De Boom na 1930. (foto collectie HK Leusden 2873).

Naast de zorg voor de diaconessen had Juffrouw Annie ook oog voor de mensen die in dienst waren bij het landgoed. Vooral tijdens de kerst was zij gul voor het personeel. Zo kregen ze elk jaar een wollen deken, een vetgemest varken en een manchester broek. Zij had ook een zuinige kant want de hoogte van de lonen van het personeel liep nogal eens achter bij andere sectoren op de arbeidsmarkt. Wel kregen de kinderen van de pachters altijd een huwelijkscadeau.

Het beheren van het landgoed na Tweede Wereld Oorlog werd financieel steeds moeilijker door de sterk gestegen lonen en andere kosten en minder opbrengsten uit de bossen.

Juffrouw Annie besloot daarom in 1948 een stichting in het leven te roepen: Stichting De Boom, om het landgoed bijeen te houden en ook na haar dood te beheren en de opbrengsten aan goede doelen te besteden. Doelstelling van de stichting is:

Het bevorderen van de geestelijke en stoffelijke belangen van personen en instellingen in de gemeenten waar het landgoed haar bezittingen heeft, zoals Leusden, Woudenberg, Elst en Bunschoten.

Enkele gebieden werden al vanaf die datum bij de stichting ondergebracht. In 1960 werden alle bezittingen hierbij ondergebracht en werden de verliesgevende bedrijfstakken, zoals de moestuin en timmermanswerkplaats gesaneerd. Wat natuurlijk ook gevolgen had voor het personeel.

De omschakeling werd door het personeel en pachters met argusogen gadeslagen en aanvankelijk had men er maar weinig vertrouwen in. Men vond dat juffrouw Annie buitenspel werd gezet. Het heeft een aantal jaren geduurd voordat ze vertrouwen kregen in het bestuur van deze stichting waar juffrouw Annie overigens deel van uitmaakte.

*Juffrouw Annie de Beaufort
(1880-1975) op 80-jarige leeftijd
in 1960.
(foto collectie Frans van Loenen)*

Veel instellingen in bovengenoemde plaatsen ontvingen subsidie van de Stichting De Boom zoals muziekvereniging Lisiduna te Leusden. In deze plaats werd ook een struintuin ingericht en een Jeu de Boules baan aangelegd. Men heeft in 2009 een bijdrage gegeven voor de restauratie van het Knipscheerorgel in de Dorpskerk in Woudenberg. Een nieuw initiatief was het oprichten van een studiefonds voor de kinderen van de pachters.

Op 6 maart 1975 overleed juffrouw Annie op 94 jarige leeftijd en zij werd onder grote belangstelling na een sobere doch stijlvolle rouwdienst in de dorpskerk in Leusden bijgezet in het familiegraf te Oud-Leusden.

Na de dood van de laatste telg uit dit geslacht beheerde de Stichting De Boom het circa 1000 hectaren grote landgoed.

Het bestuur zocht naar een passende oplossing voor Huize De Boom en deze werd uiteindelijk gevonden door verhuur aan een religieuze organisatie die daar haar bijeenkomsten hield en waar zendingen tijdelijk konden verblijven. Wel behield Stichting De Boom kantoor-en archief-ruimte in het gebouw en op de bovenverdieping een bibliotheek.

Nadat enige tientallen jaren later (1996) deze religieuze organisatie verhuisde naar het koetshuis, werd Huize de Boom verhuurd aan het organisatiebureau Turner, een bedrijf met ca 50 medewerkers.

Met ingang van 1986 is het beheer van het landgoed overgedragen aan het rentmeesterkantoor 't Schoutenhuis BV te Woudenberg.

Het koetshuis

Het koetshuis werd in dezelfde periode gebouwd als het landhuis (rond 1880) en diende in eerste instantie als ruimte om de paarden en rijtuigen te stallen en er was een timmermanswerkplaats.

Koetshuis van huize de Boom gelegen aan de zuidkant van de Arnhemseweg in de gemeente Woudenberg in 1955 (foto collectie Frans van Loenen)

Personenvervoer tot circa 1850

In de middeleeuwen lieten hooggeplaatste heren zich, over korte afstanden, voornamelijk vervoeren d.m.v. een draagstoel of reden zelf te paard. Voor langere afstanden namen ze meestal de postkoets of reisden met een omgebouwde boerenkar.

Tegen het einde van de 16e eeuw (rond 1580) kwam het in zwang zich te laten vervoeren in een lichtgebouwde cabine die met vier riemen tus-

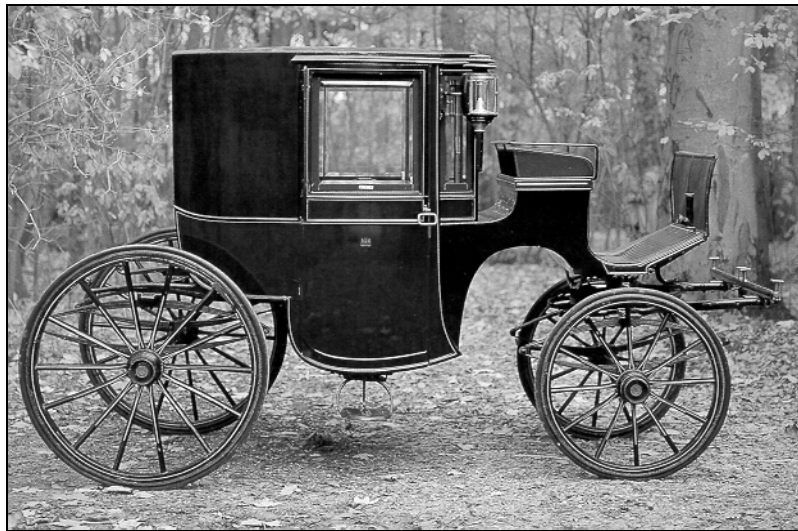
sen twee wielassen was opgehangen. Deze rijtuigen werden bestuurd door een ruiter op het linkerpaard. Deze nieuwe mode vond al spoedig ingang in heel Europa en er werden dan ook voor allerlei doeleinden verschillende rijtuigen ontwikkeld.

Aanvankelijk hadden de wielen ijzeren "hoepels" maar na de uitvinding van hard rubber rond 1850 werden deze vervangen door een massieve rubberen band.

Toen men overging op rubberbanden was men verplicht een bel mee te voeren aan het vooreind van de disselboom om voetgangers te waarschuwen.

Het koetshuis in de oorspronkelijke bestemming

Aart Ipenburg, telg uit een geslacht van wagenmakers, runde samen met zijn vader een carrosseriebedrijf op de plaats waar nu de Aldi gevestigd is. Hij vertelde dat toen hij in de zaak kwam de rijtuigen al op hun retour waren. Zijn vader had nog veel speciale rijtuigen gebouwd want die werden besteld bij de wagenmakers. De standaard rijtuigen werden besteld bij de fabriek, bijvoorbeeld bij Spijker in Amsterdam.

Rijtuig van het type Coupé (foto Rijtuigenmuseum Leek)

Welk soort rijtuigen de bewoners van het landgoed De Boom gebruikten blijft echter gissen. Na een lang gesprek kwamen we gezamenlijk tot de conclusie dat het hoogstwaarschijnlijk een gesloten rijtuig was geweest van het type Coupé.

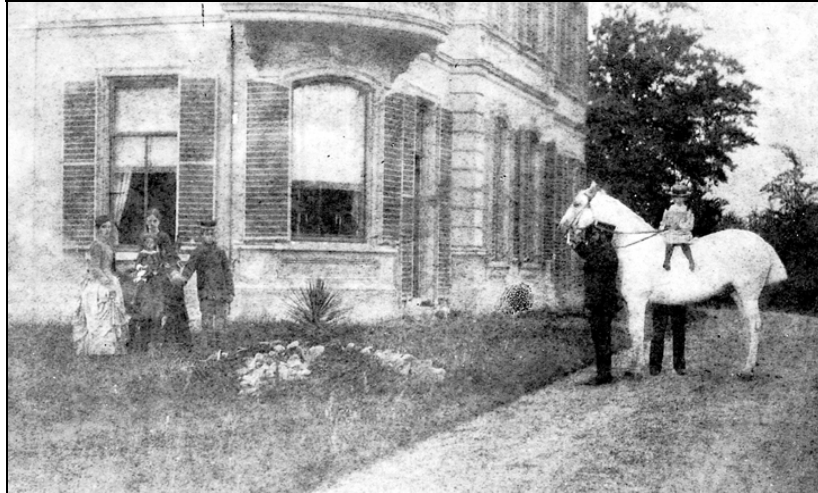
Door de opkomst van de auto als vervoermiddel bleef Ipenburg zitten met een groot aantal koetsen. Noodgedwongen moest hij die slopen want ze brachten niets meer op en namen wel veel ruimte in beslag. Alleen de wielen werden nog voor verschillende doeleinden verkocht.

Natuurlijk was de Coupé niet het enige rijtuig dat De Boom bezat want zo was onder andere bekend dat speciaal voor Ernest Louis een zogenaamde "Utrechtse Tentwagen" was aangeschaft, zodat hij toch kon deelnemen aan jachtpartijen.

Een Utrechtse Tentwagen (foto Rijtuigenmuseum Leek)

Naast trekpaarden bezaten de bewoners van landgoed De Boom uiteraard ook nog een aantal rijpaarden.

*Kleine Annie de Beaufort op een wit rijpaard van haar vader.
Huize De Boom is kort daarvoor in 1882 gereed gekomen.
(foto beeldbank archief Eemland)*

Het personeel besteedde veel tijd aan het onderhoud van de rijtuigen. Zij werden elke keer als ze nat en vuil waren gewassen en zorgvuldig binnenshuis gedroogd zodat de lak niet kon verkleuren. Het leerwerk werd na het wassen keurig gedroogd en weer ingesmeerd. Ook de paarden vergden veel aandacht en verzorging.

Het koetshuis als garage

De eerste auto's met verbrandingsmotor verschenen tegen het einde van de 19e eeuw. De meeste kwamen uit Duitsland met merknamen, die nu nog steeds een rol spelen in de autowereld namelijk: "Benz" en "Daimler". In 1908 rolden pas de eerste T-Fords in Amerika van de band. Het was de eerste auto die in massaproductie werd geproduceerd. Deze Fordauto overvleugelde al spoedig de Duitse automerken en in 1918 was de helft van alle auto's op de wereld een T-Ford. In Nederland reed toen voornamelijk de rijke adel en de gegoede burgerij zoals de notaris en de dokter in een auto.

Volgens de 95 jarige Gerrit den Daas verscheen rond 1914 de eerste auto op het landgoed De Boom. Zijn vader was namelijk de eerste chauffeur van De Boom en woonde in het witte huis aan het begin van de Vieweg (nr.1).

Welk automerk de eerste auto was geweest wist hij niet meer maar die auto had nog wel carbidlampen als verlichting.

Hoogstwaarschijnlijk is het een T-Ford geweest maar zekerheid hierover is niet meer te verkrijgen.

*T-Ford
(foto internet)*

De rijtuigen bleven steeds meer in de stal en werden langzaam maar zeker één voor één opgeruimd, dat gold ook voor het aantal trekpaarden. Op hun plaats stond nu de auto.

*Arnoud Jan de Beaufort met enige vrienden in een sportauto
(foto collectie Frans van Loenen)*

De bewoners van De Boom hebben in een groot aantal verschillende auto's gereden. De laatste jaren was dat vaak een Mercedes-Benz.

Het koetshuis als timmermanswerkplaats

*Hendrik van Daatselaar in de timmerwerkplaats van het koetshuis.
(foto's Archief Eemland, collectie landgoed De Boom)*

Hendrik van Daatselaar (1900-1981) is in 1928 met zijn vrouw en twee jonge kinderen in het koetshuis van De Boom komen wonen. Hij zwaaide vele jaren de scepter over de timmermanswerkplaats daar en hij werd hierbij geholpen door metselaar Dirk van Garderen en opperman Bart van Asselt. Gezamenlijk was men verantwoordelijk voor het klein onderhoud aan de boerderijen en andere gebouwen. Daarvoor was de werkplaats uitgerust met verschillende houtbewerkingmachines. Hendrik was een bezige bij en een uitstekende vakman. Zo had hij voor zijn dochter een spinnewiel gedraaid en als zijn kleinkinderen tijdens vakanties bij hen logeerden hielp hij hen een stoeltje te maken, die nog steeds in familiebezit zijn. Verder hield hij schapen en kippen en had hij een grote moestuin. Volgens zijn kleinzoon Kees Schouten had hij zelf het woongedeelte afgescheiden van het koetshuis. Tijdens de sanering van het landgoed na de dood van Juffrouw Annie in 1975 werd de timmermanswerkplaats gesloten.

Bewoners van het koetshuis: timmerman Hendrik van Daatselaar (1900-1981), zijn vrouw Cornelia Renes (1899-1987) en hun dochter Dirkje (geb. 1927). (foto Archief Eemland, collectie landgoed De Boom)

Het koetshuis als kerkelijk centrum

Sinds 1976 bood Huize De Boom plaats aan een internationale Engels sprekende charismatische beweging, de Stichting Good News Christian Fellowship. In het begin vonden alle activiteiten plaats in Huize De Boom maar na een paar jaar werd ook het koetshuis als kapel en de garage voor jeugdbijeenkomsten in gebruik genomen.

Deze geloofsgemeenschap werd gesticht door het Nederlands-Amerikaanse echtpaar Hans en Cheryl Cornelder en richtte zich in eerste instantie op de Amerikaanse militairen van de USAF "New Camp Amsterdam" op het voormalige vliegveld Soesterberg. Daarnaast bezochten ook de internationale studenten op kasteel De Schaffelaar in Barneveld de samenkomsten. Ongeveer 30% van de vaste bezoekers waren Nederlanders.

*Het voormalig koetshuis van huize De Boom in gebruik als kerkelijk centrum.
(foto 1993-'94, collectie Oud Woudenberg 31512)*

Een charismatische beweging is een beweging in het Christendom die gekenmerkt wordt door een grote nadruk op persoonlijk geloof en de gaven van de Heilige Geest en is nauw verwant aan Pinkstergroeperingen. Met de, uit het Grieks afkomstige, term “charismata” wordt bedoeld: de buitengewone (genade) gaven die God door de Heilige Geest aan gelovigen verleend. Enkele voorbeelden van genadegaven zijn profeteren, gebedsgenezing of ontvangen van visioenen. Vooral Paulus gebruikt deze term nogal eens in de Bijbel. Het gaat vaak gepaard met uitbundige zang met veel gebaren en het opheffen van de handen. Hoewel Good News Christian Fellowship als een autonome eenheid functioneerde, had zij ook contacten met de “Assemblies of God”, één van de grootste pinkster denominaties ter wereld. Tevens waren er contacten met de Nederlandse Broederschap van Pinkstergemeenten. Hans Cornelder heeft rond de jaren tachtig van de vorige eeuw ook nog getracht een nieuwe omroep te stichten: Dunamis, als tegenhanger van

de Evangelische Omroep, die destijds niet charismatisch genoeg werd bevonden. Er kwamen te weinig leden om een C-omroep te worden.

Aanvankelijk hield Good News Christian Fellowship hun samenkomsten in Den Dolder maar die ruimte werd al spoedig te klein en ze gingen op zoek naar een ander gebouw.

Tijdens één van hun samenkomsten kreeg Cheryl Cornelder een visioen met een vrij nauwkeurig beeld van zowel de binnen- als buitenkant van een landhuis. Zoals bijvoorbeeld de boompertjes rond het huis, het grasveld, de interne open trap, teksten aan de muur. De Heer zou toen gezegd hebben *"Ik geef jullie dat huis en het zal een vredehuis zijn, een Shalom House"*. De beelden in dit visioen kwamen verbazingwekkend overeen met Huize De Boom en directe omgeving.

In Huize De Boom werden elke zondag samenkomsten gehouden en door de week 's avonds bijbelstudies. Verder woonde er de voorganger en verleende men gastvrijheid aan zendelingen op doorreis en verder iedereen die daar behoefte aan had door een zogenaamde "open woonkamer" aan te bieden.

Na Hans Cornelder berustte het voorgangerschap onder meer bij de Nieuw-Zeelander Don Cowey, die kort gelden een van de slachtoffers was van de aardbeving in Nieuw-Zeeland en de vorig jaar gestorven voorganger Jerry Coborn.

Doordat de Amerikaanse vliegbasis "New Camp Amsterdam" op voormalig vliegveld Soesterberg in 1994 werd gesloten, gingen ook velen die betrokken waren bij de Good News Christian Fellowship terug naar Amerika. Hierdoor liepen de inkomsten sterk terug en werd de huur van Huize De Boom opgezegd. Het koetshuis hielden zij echter aan.

Na een aantal jaren werd de groep te klein om alleen te kunnen overleven en smolt samen met een internationale christelijke geloofsgemeenschap uit Hilversum.

Bij de Kamer van Koophandel ingeschreven als Stichting Evangelische Genade Gemeente. Zij was toen aangesloten bij de "Greater Grace World Outreach" (GGWO) waarvan het hoofdkwartier gevestigd is in Baltimore, USA.

In 2002 werd Good News Christian Fellowship opgeheven en beide gemeenten gingen samen verder onder de naam Grace Christian Fellowship en verliet men tevens het gedachtegoed van de Pinkstergemeente.

In 2005 verliet een aantal voorgangers en oudsten de GGWO omdat zij het niet eens waren met het beleid en denkbepelden van deze organisatie. In datzelfde jaar werd de Internationale Association of Grace opgericht met als hoofdkantoor Pinalles Park, Florida USA. De Grace Christian Fellowship werd lid van deze organisatie maar ontvangt geen subsidie en functioneert als autonome eenheid. Door de uittreding van de GGWO verliet men tevens ook het gedachtegoed van de Pinkstergemeente.

Kerkzaal in het voormalige koetshuis van huize De Boom in maart 2011. (foto W. Schipper)

De huidige geloofsgemeenschap presenteert zich nu als een Evangelische Gemeente. De voorganger is David Michaud. Deze geloofsgemeenschap bestaat uit circa honderd mensen uit allerlei landen waarvan 85% Nederlanders en houdt tweetalige (Engels/ Nederlandse) samenkomsten op zondag zondag 11.00-12.30 uur.

Na afloop van de samenkomst gebruikt men gezamenlijk een lichte lunch op de prachtig verbouwde hooizolder zodat men elkaar kan ontmoeten als één grote “familie”.

Ontmoetingsruimte op de zolder van het voormalige koets-huis van huize De Boom in maart 2011. (foto W. Schipper)

's Woensdagsavonds is er vanaf 18.30 een gezamenlijke maaltijd gevolgd door gebed en Bijbelstudie.

De samenkomsten zijn live op de computer te volgen via de website www.segg.nl.

Naast een “vast” aantal bezoekers worden de samenkomsten ook vaak bezocht door studenten uit Derde Wereldlanden die een opleiding volgen aan de Agrarische Praktijkschool in Barneveld en zendelingen vanuit allerlei landen waaraan de geloofsgemeenschap zijn internationale karakter te danken heeft.

Men probeert hier in Nederland een thuis te zijn voor hen die ver van huis zijn.

Tot zover mijn verhaal over huize De Boom en het koetshuis.

Wim Schipper

Met dank aan:

Rijtuigenmuseum Leek, Annie Apeldoorn, Gerrit den Daas, Wim de Greef, Aart Ipenburg, Rien Ipenburg, Hans van der Knaap, Jan van Laar, Frans van Loenen, David Michaud, familie Schouten (Harderwijk), Henk Slotboom en last but not least Letty Lokhorst.

Archief bronnen:

Archief Eemland, Amersfoort: collectie Landgoed De Boom
Archief Eemland, Amersfoort: beeldbank op www.archiefeemland.nl
Het Utrechts Archief, Utrecht: archief Stichting De Boom 1598-1946. Wel geraadpleegd echter niets van mijn gading gevonden.
Centraal Bureau voor Genealogie, Den Haag, collectie Persoonskaarten.

Literatuur:

J. van Asselt, *Wandeling over landgoed De Boom*. (manuscript, niet gepubl.)
W. Bos, *Anna Aleida de Beaufort*, in: Het Eemland I, 1998, pag. 25-29.
G. Ipenburg, *Rijtuigen op het spoor*, 1985.
Hoekstra & Ipenburg, *Handboek Christelijk Nederland*, 2008.
Hoekstra & Ipenburg, *Wegwijs in religieus en levensbeschouwelijk Nederland*, 1985.
F.v.Loenen, *Wagenmakers van vader op zoon*, in: Leusden Toen, 17e jrg. nr.1, 2001.
G.Wanner, *Geschiedenis van landgoed De Boom*, in: Leusden Toen, 3e jrg. nr.3, 1987.
G.Wanner, *Huize De Boom en haar bewoners*, in: Leusden Toen, 4e jrg. nr.4, 1988.

4. Koninklijke onderscheiding voor Piet de Kruif

Decorandus Piet de Kruif temidden van zijn vrouw Coby de Kruif-Draaijer en burgemeester J.G.P. (Jan) van Bergen.(foto P.D. de Kruif jr.)

Op 29 april is het gebruikelijk dat mensen die iets bijzonders voor de samenleving hebben betekend een koninklijke onderscheiding ontvangen. Deze keer viel deze eer onder andere ook te beurt aan de oudvoorzitter van de Stichting Oud Woudenberg, Piet de Kruif. Het behaagde de Koningin om Piet te onderscheiden als Lid in de Orde van Oranje Nassau. De medaille en de bijbehorende versierselen werden hem in cultureel Centrum De Camp door burgemeester J.G.P. van Bergen opgespeld c.q. uitgereikt onder het memoreren van enkele verdiensten en anekdotes. Na de uitreiking en een kort samenzijn aldaar was er nog een gezellige receptie voor genodigden in gebouw Eben Haëzer. Wij wensen Piet de Kruif toe dat hij zijn lintje nog vele jaren met ere en verve zal mogen dragen. *[Piet dit mag toch maar 1x en bij bepaalde gelegenheden? (Wim)]*

Ody Honders, secretaris

5. Jaarlijkse uitstapje naar Schoonhoven en Oudewater

Het uitstapje van de Stichting Oud Woudenberg staat dit jaar gepland op woensdag 21 september. De tocht is naar twee dicht bij elkaar liggende steden, namelijk Schoonhoven en Oudewater.

*Gezellige winkelstraat langs gracht in het centrum Schoonhoven.
(foto www.schoonhoven.nl)*

Schoonhoven, mooi gelegen aan de Lek en ook wel de zilverstad genoemd, kent talloze winkeltjes en zilverwerkplaatsen.

Na de koffie en een zoals altijd verrassende lekkernij staat een bezoek aan het Zilvermuseum dan ook op het programma. Niet alleen zilver, maar ook goud en oude klokken kunt u er bewonderen. Mogelijk maken we nog een korte (zilver)wandeling door het historische deel van deze stad.

Het hangt van de tijd af en laat het maar een verrassing zijn wat wij voor u in petto hebben. Hierna verzorgen wij een royale lunch voor u met alles erop en eraan wat hoort.

*Oudewater: het bekende museum
de Heksenwaag.
(foto www.30pluskids.nl)*

Oudewater is de oudste stad in het Groene Hart tussen Utrecht en Gouda. Gelegen aan de Hollandse IJssel ademt Oudewater de sfeer van een rijk verleden uit. Wanneer je door het historische centrum wandelt kom je vele 17e-eeuwse huizen tegen, het statige stadhuis en de Heksenwaag. Oudewater is

de enige plaats in Europa waar u een bewijs kunt krijgen dat u geen heks bent. Het centrum is tot beschermd stadsgebied verklaard. Het oudste stuk in het stadsarchief dateert uit 1525. Oudewater is bovendien bekend om de touwindustrie, waarom de inwoners nog altijd 'geelbuiken' worden genoemd.

De afsluiting van de dag vindt om ca. 18.00 uur evenals vorig jaar plaats bij restaurant 'De Dennen' in Renswoude.
Om 21.00 uur hopen we weer in Woudenberg te arriveren.

Inschrijven door middel van het bijgevoegde aanmeldingsformulier.
Dit kunt u in de brievenbus doen op Geeresteinselaan 17 of Rembrandt-
laan 40. U kunt zich ook aanmelden via ody.honders@casema.nl
Het bedrag van € 55,- graag gelijk na aanmelding overmaken op reke-
ningnummer 37.24.34.401 ten name van de Stichting Oud Woudenberg
onder vermelding van "Uitstapje".
Acceptatie van deelname op volgorde van binnenkomst envol is vol!!

Vertrek op **woensdag 21 september om 08.30 uur** precies bij de Oud-
heidkamer aan de Schoolstraat 2a.

6. De Grebbelinie rijksmonument

Onlangs is de Grebbelinie bevorderd tot rijksmonument. Hierdoor zal de cultuurhistorische waarde niet verder verloren gaan en zal de linie op een aantal plaatsen weer teruggebracht worden in de staat zoals zij was voor in en rond de tweede wereldoorlog.

Diverse beekjes brachten hun water van de Veluwe naar de Vallei die hierdoor nogal drassig was. In de loop van de tijd is er veel veen gevormd, waarvan het meeste is afgegraven (tussen 1400 en 1700). De Vallei was een natuurlijke grens tussen wat nu de provincies Utrecht en Gelderland is. Er was vaak onenigheid tussen de bisschop van Utrecht en de hertog van Gelre wat dan in de Vallei werd uitgevochten. Op het einde van de 16e eeuw werd besloten een aantal schansen te bouwen, waarvan er in 1590 één is gerealiseerd, n.l. de Schans te Woudenberg. Dit was een soort eerste aanleg voor de latere Grebbelinie.

Rond 1740 werd er werk gemaakt van de Grebbelinie als verdedigingswerk. Door het aanleggen van sluizen, keerkades en aarden verdedigingswerken moest de vijand worden tegengehouden. De Grebbelinie loopt van Rhenen naar Spakenburg en is ongeveer 70 kilometer lang. Als er voldoende water in de Rijn was, kon men door de sluizen bij Rhenen te openen de oostkant van de Grebbelinie onder water zetten. Keerkades moesten voorkomen dat het water zich verplaatste naar de Zuiderzee, die circa zes meter lager ligt. Dit maakte het voor een vijand uit het oosten moeilijk om Holland binnen te vallen.

Omdat Nederland van eind 1800 tot midden 1900 geen oorlog meer had meegemaakt was de Grebbelinie als verdedigingswerk nogal verwaarloosd.

In 1937 werd een begin gemaakt met het graven van het Valleikanaal voor een betere afwatering van de vallei, waarbij indien mogelijk de loop van de bestaande beken werd gevolgd. Vandaar dat onder Woudenberg het kanaal niet recht is, maar de bochtige loop van de Lunterse Beek heeft.

De militairen kregen weer belangstelling voor een verdedigingslinie en het opperbevel besloot de Grebbelinie als hoofdverdedigingslinie in te richten onder de naam *Valleistelling*.

Door de dreiging van Nazi-Duitsland besloot de regering om de mobilisatie af te kondigen die op 31 augustus 1939 een feit werd. Tussen 1 september 1939 en 10 mei 1940 werden duizenden militairen ingezet om loopgraven te graven, kazematten te bouwen, tankversperringen te maken, mijnenvelden aan te leggen, voorposten in te richten, kortom alles moest in gereedheid worden gebracht om de Duitsers tegen te houden. Al in september werd de oostkant onder water gezet en moesten de bewoners hun huizen en boerderijen verlaten. Toen op 10 mei 1940 de Duitsers Nederland binnenvielen was alles nog niet gereed. Maar er moest toch verdedigd worden. Hele rijen bomen werden over de weg geblazen, boerderijen die in het schootsveld stonden werden in brand gestoken en bruggen werden opgeblazen. Hele dorpen, waaronder Woudenberg en Scherpenzeel werden op 11 en 12 mei geëvacueerd, koeien werden samengedreven en lopend naar Wijk bij Duurstede gebracht.

Hoewel de Duitsers al snel enkele voorposten veroverden, slaagden ze er niet in door te breken. Na het bombardement van Rotterdam en de dreiging met andere steden hetzelfde te doen, gaf Nederland zich op 15 mei over.

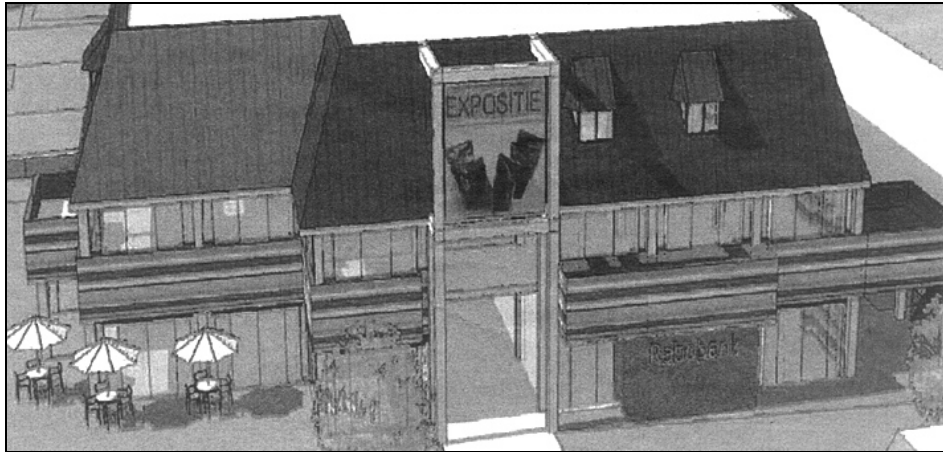
In 1944 begonnen de Duitsers te beseffen dat de oorlog niet in hun voordeel zou verlopen. De Valleisstelling werd door hen in staat van paraatheid gebracht onder de naam *Pantherstellung*. Dit gebeurde door gevangenen en door mannen uit de omgeving. Ook zij staken een aantal boerderijen in brand en bliezen een aantal bruggen op. De boerderij waar nu loonwerkbedrijf Schimmel aan de Brinkkanterweg zetelt is als gevolg daarvan tweemaal verwoest evenals de Pothbrug. Ook het kruispunt de Poort werd opgeblazen. Ook nu bleek dat een waterlinie de vijand niet meer kan tegenhouden. Op 5 mei 1945 werd Nederland bevrijd van de Duitse bezetters.

In 1952 werd de Grebbelinie als verdedigingswerk opgeheven. Er rest nog veel van vroeger, zoals kazematten, bunkers, keerkades en monumenten. Nu is het een linie met veel mooie natuur; goed om te wandelen of te fietsen. Maar ook om ons er blijvend aan te herinneren wat hier allemaal heeft plaatsgevonden.

Opdat wij niet vergeten.

Mees de Man en Jan van Egdom

7. St. Oud Woudenberg verhuist naar Cultuurhuis

Artist impression van de voorzijde van het nieuwe cultuurhuis aan de Dorpsstraat. (bron: Gemeente Woudenberg)

Stichting Oud Woudenberg gaat in het voorjaar 2012 met haar oudheidkamer verhuizen naar het Cultuurhuis in het centrum van Woudenberg. Nadat de Gemeente ons vijf jaar geleden een mooie ruimte aan de Schoolstraat beschikbaar stelde heeft zij ons vorig jaar gevraagd deel te nemen in het nieuwe cultuurhuis.

Dit doen we wel met pijn in ons hart, want met veel vrijwilligers hebben we een prachtige en functionele oudheidkamer ingericht en wij voelen ons dan ook door de gemeente Woudenberg verwend met ons huidige onderkomen.

Als bestuur zien we echter ook de voordelen in het samengaan met cultuurpartners in het nieuwe cultuurhuis, waar veel toeloop zal zijn.

Eenzijds willen we dan ook de positieve effecten van de bestaande oudheidkamer meenemen en anderzijds geeft het kansen om verdere verdieping aan te brengen.

Beide uitgangspunten gebruiken we om het hiernavolgende kader te schetsen voor het inrichten en gebruik van onze nieuwe oudheidkamer.

Cultuur en cultuurhuis

In brede zin betekent cultuur: *alles wat door de samenleving wordt voortgebracht*. Cultuur strekt zich uit over drie beleidsterreinen:

1. cultureel erfgoed, 2. media, letteren, bibliotheken en 3. kunsten.

De gemeente Woudenberg stelt een toegankelijk cultuurhuis beschikbaar om de Woudenbergse cultuur voor een breed publiek beschikbaar te stellen. De deelnemers in het nieuwe cultuurhuis zijn Stichting Oud Woudenberg, de VVV, de Openbare Bibliotheek en Stichting Kunst en Cultuur. Zij bestrijken het hele terrein van cultuur. De deelnemende Rabobank is met haar betrokkenheid een goede partner daarin.

Stichting Oud Woudenberg naar het cultuurhuis

Het doel van onze stichting, die in 1955 is opgericht, is dat zij zich richt op het zichtbaar maken van het cultureel historisch erfgoed in de gemeente Woudenberg en directe omgeving. Dit is door de jaren heen op verschillende locaties verwezenlijkt. Nu volgt de stap richting cultuurhuis. Jan van Egdome, Annie Robbertsen en ondergetekende begeleiden namens ons stichtingsbestuur deze overstap.

Nelleke Robbertsen (dochter van ons bestuurslid Annie) is inrichtingsdeskundige. Zij adviseert ons omtrent materiaalgebruik, kleurstellingen en inrichting. Waar mogelijk en nodig worden de andere bestuursleden betrokken in de voortgang. Zodra we feitelijk met de inrichting en verhuizing beginnen willen wij weer een beroep doen op de handigheid en betrokkenheid van onze grote groep vrijwilligers.

Graag laat ik u hierna zien wat wij in huis hebben met onze bestaande oudheidkamer en wat onze plannen zijn.

Huidige inrichting en gebruik oudheidkamer

De huidige oudheidkamer heeft twee sfeermakers en tien vaste thema's in een steropstelling. Verder is er een wisselthema, een aparte textielkamer, een onderzoeksruimte met bibliotheek en een archiefkamer.

De sfeermaker café de Poort gebruiken we voor de koffieuitgifte en bij beeldpresentaties aan kleine groepen. Mees de Man heeft tijdens de week van de historie op humoristische wijze laten zien hoe succesvol dit is. De oude gemeenteraadstafel is een fijne ontmoetingsplek.

In de aparte onderzoeksruimte wordt intensief gewerkt om aan de grote collectie foto's en objecten begeleidende tekst toe te voegen.

De oudheidkamer wordt nu met name bezocht door groepen (verenigingen, families, bedrijven etc). Het aantal (terugkerende) individuele bezoekers valt tegen. Dit komt mogelijk ook door de locatie.

Er zijn regelmatig vele bevrogen vrijwilligers te vinden in de oudheidkamer. Zij beschouwen deze als een prettig ontmoetingspunt.

Steeds meer aandacht is er voor jeugdeducatie vanuit de Woudenbergse basisscholen. Met name aan het zelf ontdekken van gebruiken uit het verleden wordt enthousiast meegedaan. Ouders worden later meegenomen om ook die sfeer te proeven.

Welnu, al deze ontwikkelingen kunnen we als ervaring gebruiken om de nieuwe oudheidkamer in te richten en te gebruiken.

Zolang we nog niet verhuisd zijn, blijft de huidige oudheidkamer aan de Schoolstraat optimaal in gebruik met de bestaande succesfactoren.

Thema nieuwe oudheidkamer

Ons doel is om in de nieuwe Oudheidkamer de bezoekers de geschiedenis van Woudenberg en haar directe omgeving te laten beleven. Gericht op waardering en respect voor ons verleden

Met behulp van onderdelen uit onze uitgebreide collectie en de moderne media laten we afbeeldingen van vroeger zien en worden verhalen erbij verteld en kan actief worden meegedaan.

Bij de ouderen onder ons zal dat vooral herkenning en herinneringen oproepen. De jongeren wordt een stuk kennis bijgebracht op een aantrekkelijke interactieve manier.

Kortom voor oud en jong een ontmoetingsplek voor verhalen en belevingen van de Woudenbergse cultuurhistorie .

Het idee is dat je als bezoeker van de Oudheidkamer bij "café de Poort" met koffie of een frisdrankje ontvangen wordt door de kastelein(svrouw).

Daar start het verhalen vertellen. Deze hangen aan de wand of worden m.b.v. projectie verteld.

Aangesterkt loop/reis je langs een zes meter lange informatietafel door de Woudenbergse tijd. Middels tekst-en beeldschermen ontdek, herinner en beleef je het rijke verleden en soms heden van Woudenberg.

Ook kun je de historische gebruiken zelf ervaren, door sokken te stoppen, met wasbord te wassen, koffie te malen, in een bedstede te liggen, sigaren te maken, te schrijven met een griffel etc.

Tenslotte keer je terug bij de kastelein om bij te praten, vragen te kunnen stellen en antwoorden te krijgen aan de sfeervolle oude raadstafel waar plek is voor circa dertig toehoorders.

De bezoekers kunnen daar ook hun eigen verhaal kwijt.

Bij vertrek hopen we de bezoekers op het idee te hebben gebracht om thuis hun persoonlijke verhalen vast te leggen.

Een goed en een gemakkelijk begin hierbij is om in *fotoalbums*, bij losse en bij digitale *foto's* erbij te zetten **wie** erop staan of **wat** erop staat, bij **welke** gelegenheid de foto genomen is, **waar** en **wanneer**. Ook is het belangrijk dit vast te leggen bij *voorwerpen* die het bewaren waard zijn. Deze informatie kan de aanleiding zijn om verder persoonlijke verhalen op te schrijven. Bij een volgend bezoek aan de oudheidkamer kunnen deze foto's worden meegebracht. We kunnen ze dan inscannen en de gegevens erbij vastleggen. Zodat deze niet vergeten worden en bewaard blijven voor het nageslacht. Zo is de cirkel rond en ontstaat een steeds gedetailleerder beeld van de geschiedenis van Woudenberg.

Onderzoeksruiimte

Het is een verrassing dat onze huidige onderzoeksruiimte zo intensief wordt gebruikt. Hierin worden de volgende activiteiten gedaan:

- het verstrekken van informatie aan bezoekers en hulp bij onderzoek
- scannen van foto's en documenten
- daaraan toevoegen van de nodige gegevens
- aannemen en registreren van objecten (zoals oude gebruiksvoorwerpen, drukwerk, kleding, albums, foto's etc., etc.)
- beheer van de boeken, tijdschriften-en krantencollectie

Wim de Greef en Cor Roodnat zijn elke maandag aanwezig om dit te begeleiden en bijna altijd is de onderzoekskamer overvol.

Alle redenen om in het nieuwe onderkomen de onderzoeksruiimte meer dan te verdubbelen.

Lopende activiteiten

Naast het bovengenoemde zullen onze activiteiten, zoals publicaties, historische bezoeken (jaarlijks uitje), historische avonden (lezingen) rondleidingen of bijdragen aan evenementen (Haantjesdag, Pyramide, Grebbelinie, Hoeve de Beek etc.) onveranderd doorgaan.

Tijdpad

Begin 2012 wordt het cultuurhuis bouwkundig opgeleverd. Wij verwachten daarom in de loop van het eerste kwartaal 2012 met de inrichting te beginnen en in mei 2012 onze nieuwe Oudheidkamer te kunnen openen. Zodra er ontwikkelingen zijn zullen we u nader informeren .

Samenwerking met gemeente en participanten in het cultuurhuis

De gemeente, bij monde van wethouder Schreuder, de gemeentesecretaris en beleidsambtenaar Frank Knoppers, betrekken ons met de andere partners bij de invulling van het Cultuurhuis.

Daarbij valt in vogelvlucht te denken aan:

- contracten en financiën: gemeente en jurist overlegt met Jan van Egdom en Herman Schouten
- organisatie cultuurpartners: gemeente zet Hospitality Consultants in en overlegt met Jan van Egdom, ondergetekende en vertegenwoordigers van de andere cultuurhuispartners. Met name omtrent gewenste gezamenlijk organisatievorm en inhoud,
- verbouwing: de gemeente heeft deze gegund aan Bouwbedrijf Morren, bouwmanager R. Zwemer overlegt met Jan van Egdom en ondergetekende over inrichtingswensen,
- cultuurprogramma: de gemeente heeft Hanneke Weijers als cultuurcoördinator aangesteld,
- Annie Robbertsen en ondergetekende overleggen met Hanneke en de cultuurhuispartners omtrent de mogelijkheden van het later op te starten gezamenlijke cultuurprogramma,
- gezamenlijke huisstijl en inrichting: de gemeente heeft vormgeefster Klaartje Molthof gevraagd een eenduidige huisstijl op te zetten. Onder leiding van Klaartje hebben Jan van Egdom, Annie Robbertsen, Nelleke Robbertsen en ondergetekende in meerdere workshops met de Cultuurhuispartners gewerkt aan een mooi inrichtingsmodel en huisstijl voor de algemene ruimten,
- inrichting Oudheidkamer: Annie Robbertsen, Piet de Kruif, Nelleke Robbertsen, Ody Honders en ondergetekende zijn in overleg met Marianne de Rijke, adviseur van het Landschap Erfgoedhuis Utrecht over de inrichtingsmogelijkheden.

De laatste maanden ontmoeten wij door bovenstaande activiteiten regelmatig de vertegenwoordigers van onze cultuurhuispartners.

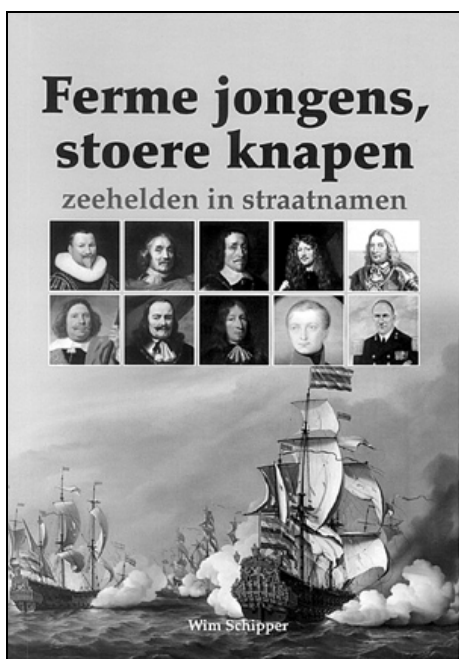
Hierdoor ontstaan prettige samenwerkingsverbanden.

Wederzijds zijn we bereid elkaars expertise beschikbaar te stellen.

Een veelbelovende ontwikkeling.

Johan de Kruijff, voorzitter

8. Nieuw boek: *Ferme jongens, stoere knapen*

Er zijn circa 200 plaatsen in Nederland die straatnamen hebben met namen van zeehelden, ook in Woudenberg. Wim Schipper beschrijft in dit boek de bekendste zeehelden uit de 17e eeuw (Gouden Eeuw) en Jan van Speijk (19e eeuw) en Karel Doorman (20e eeuw).

De eerste twee hoofdstukken is er aandacht voor de historische context en wordt er stilgestaan bij de handels-en oorlogsvloot in de 17e eeuw. Tevens komt het leven aan boord van deze zeilschepen aan de orde. In de volgende tien hoofdstukken zijn onze zeehelden zelf aan de beurt, waarbij verrassende gebeurtenissen en feiten boven water worden gehaald.

De tekst en de prachtige illustraties vormen samen een uniek naslagwerk over onze zeehelden.

KORTINGSBON
TEGEN INLEVERING VAN (EEN KOPIE VAN) DEZE BON
€ 2,00 KORTING (€13,95 i.p.v. € 15,95)
OP HET BOEK "FERME JONGENS, STOERE KNAPEN" BIJ:

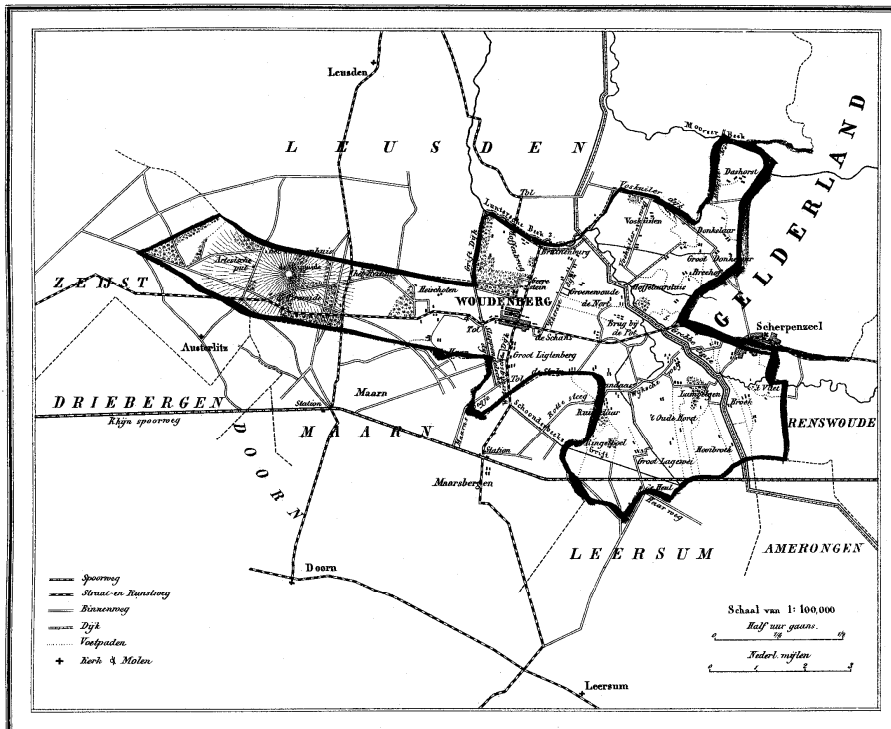

van Lunteren
boekenburo

Voorstraat 26 - 3931 HD Woudenberg
Tel. (033) 286 13 44 - Fax (033) 286 35 22

www.vanlunterenboekenburo.nl
kbh.vanlunteren@biz.nl

Geldig t/m 30 juli 2011

Lever een waardevolle bijdrage aan de collectie van Oud Woudenberg !

Wij zijn zeer geïnteresseerd in:

- foto's en films (ook op cd/dvd)	- boeken e.d.
- brieven en oude papieren	- programmaboekjes
- reünie- en jubileumboekjes	- kerkbodes en jaargidsen
- geboorte-, huwelijks- en overlijdenskaarten	- adres- en telefoongidsen
- archeologische vondsten	- folders, brochures
- (gebruiks)voorwerpen	- kranten vóór 1975
	- plattegronden en luchtfoto's

**U kunt stukken schenken of in bruikleen geven in de Oudheidkamer.
 Is langskomen een bezwaar, belt u dan even.
 Eén van de bestuursleden kan dan bij u langskomen.
 Indien u stukken niet wilt afstaan, dan nemen wij er graag een foto van of scannen het in op de computer.**

Bijvoorbaat hartelijk dank!